

פרוטוקול מס' 202

מישיבת ועדת העבודה ביום ד' י"ז בחשוון תשל"ו - 22 באוקטובר 1975 בשעה 8.30

נ כ ח ו :

חברי הוועדה:

- ש. ארבל - אלמוזלינו
- י. ז. אמיר
- ס. גז
- ל. דיציאן
- י. דרניצקי (יודין)
- ס. ורסמן
- ה. זיידל
- י. כהן
- ס. כהן
- ב.צ. קשת

מזמנים:

- ט. קולק
 - ד. אלפנדר
 - ב. אבלין
 - ש. כהן
 - ס. קנת
 - ס. אוחנה
 - ד. דרון
 - ד. פיאמנטה
 - ד. רוזזליו
- ראש עיריית ירושלים
 - משרד השיכון
 - משרד השיכון
 - משרד השיכון
 - חברת פרזות
 - ועד שכונת האמנסטוניים

מזכיר הוועדה:

מ. משולם

רשמה:

מ. הלנברג

סדר-היום:

הפעלת חוק פינוי ובינוי איזורי שיקום -
הצעה לסדר-היום של חבר-הכנסת חביב שמעוני.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אני פותחת את הישיבה.

הפעלת חוק פינוי ובינוי של איזורי שיקום -
הצעה לסדר היום של חבר-הכנסת ח. שמעוני

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: על סדר היום של הישיבה היום המשך הדיון

בהצעה לסדר היום של חבר-הכנסת שמעוני

בדבר הפעלת חוק פינוי ובינוי של איזורי שיקום. קיימנו בנושא זה ישיבות בנוגע למצב בתל-אביב ובחיפה והתחלנו בדיונים על המצב בירושלים וכן על שכונת האסבסטונים, בו השתתף מנהל חברת "פרוזות". ביקרנו גם בשכונה אבל לא סיכמנו את הדיונים שלנו במה שנוגע לשכונת האסבסטונים. מאז חלה התפתחות מסוימת לפתרון הבעיה. העיריה יצאה עם תכנית, ועד השכונה לא קיבל אותה והיו הפגנות. לא הייתי באותה עת בארץ. קבוצה של חברי כנסת קיבלה משלח של המפגינים. בראשות הקבוצה של חברי הכנסת עמד חבר-הכנסת אבטבי, שהוא יושב-ראש הוועדה לפניות הציבור.

הסכמתי שהוועדה שלנו תקיים דיון בנושא זה

אחרי הפגרה. ואמנם, זה השבוע הראשון למושב השלישי ומאחר והענין כאוב ורציני מצאתי לנכון להעמיד אותו לדיון בשבוע הראשון של עבודתנו.

אני מודה לראש העיר שנענה להזמנתנו להיות

נוכח בישיבה. אני מקדמת בברכה את מר קנת, מנהל "פרוזות" ואת נציגי התושבים הגרים באסבסטונים.

משרד השיכון פרש לפנינו תכנית לפתרון

הבעיה. בזמנו שמענו גם על תכנית מפורטת של ראש העיר בנושא זה אבל רצינו שבמסגרת הוועדה שלנו יישמעו הדברים גם בנוכחות נציגי התושבים כדי שנוכל לסכם.

אני מבקשת מנציגי השכונה להציג את טענותיהם

מ. אוחנה: אין טעם לחזור על הבעיה ולספר אותה. אני רואה שיש כאן תיק גדוש של סיפור ישן.

הפתרון: חיסול השכונה. אני חושב שלמשרד השיכון ולחברת פרוזות צריכות להיות הצעות לפתרון. אין אנחנו יודעים אם יש להם הכלים הדרושים לפתרון. מכל מקום, הפתרון הוא להרוס את האסבסטונים שבשכונה.

מ. קנת: בישיבה שקיימנו ב-25 באפריל, בהשתתפותו של ראש העיר, נציגי משרד השיכון ואחרים

הוצע לחלק את תושבי שכונת האסבסטונים לשמונה קבוצות ולהציע לכל קבוצה פתרון מתאים. לקשישים וזוגות קשישים הוצא להציע או מענק דמי כניסה לבית אבות, או השתתפות בשכר דירה לפי המפתח המקובל במשרד הקליטה, או דירות נ"ר קטנות, אם יש כאלה.

י. כהן: מיהו "קשיש"?

מ. קנת: אשה מעל לגיל 60 וגבר מעל לגיל 65. הכוונה היא לקשישים שאינם משתכרים.

יש קשישים אשר גר אתם נלווה משתכן ולהם מוצע או לקבל הלוואה בתנאי +3, או, כמו לקשישים שבקבוצה הראשונה, מענק כניסה לבית אבות, או השתתפות בשכר-דירה לפי מפתח קליטה. ההלוואה בתנאי +3 היא בגובה של 90 אלף לירות בתנאי החזר של -230 לירות לחדש. פרטים אלה נכונים לחודש אפריל 1975.

היום ההלוואה במסגרת +3 היא 100 אלף לירות.

אלפנדרי:

הקבוצה השלישית היא קשישים פלוס נלווה שאיננו משתכר. לקבוצה זו מוצעת או השתתפות שכר דירה לפי מפתח קליטה או דירת נ"ר קטנה, אם יש כזו. הקבוצה הרביעית - וודים צעירים שמוצעת להם הלוואה של עד 60,000 לירות בתנאי הטת"ד. לגרושות אלמנות עם ילדים - דירות בשכר-דירה חודשי; לזוגות צעירים - פתרון בהתאם זכאותם במסגרת התכניות לזוגות צעירים; למשפחות רגילות שנכנסו לשכונה ד 1 באפריל 1968 - דירות במסגרת הניקוד של "פרזות"; ולמשפחות רגילות נכנסו אחרי 1 באפריל 1948 - או דירות במסגרת הניקוד של "פרזות" או לוואה בתנאי +3.

קנת:

מה הדין לגבי משפחות מרובות ילדים?

כהן:

דירה בשכר דירה חודשי.

קנת:

בעקבות הצעה זו נתנו 193 דירות בשכר

ירה חודשי.

מה מספר התושבים בשכונה?

כהן:

429 משפחות נענו לפנייות שלנו בטופסי ההרשמה. היו כאלה שמסיבות שונות לא נרשמו ל-27 משפחות הוצעו דירות בשכר-דירה חודשי

קנת:

אנחנו בודקים את הדבר.

לא שהם סרבו לקבל.

מדוע?

קולק:

שאלה זו צריכה להיות מופנית אלינו ולא אל מר קנת.

אוחנה:

האם הרסתם את האסבסטונים של אלה שקיבלו פתרון?

כהן:

בתקופה הראשונה לא היה הסדר להריסה. משרד השיכון ביקש שאסבסט שיפונה ימסר לאחזים. חרי הבחירות האחרונות, עם החילופין במשרד השיכון הוחלט שכל אסבסט שיתפנה הרס. מזה שנה וחצי יש הוראה ברורה להרוס כל אסבסט שיתפנה.

קנת:

הוראה זו איננה מתבצעת.

קולק:

האם מאכלסים את האסבסטונים המתפנים?

כהן:

לא, אבל האנשים ממשיכים לשלם שכר דירה גם לאחר שפינו את האסבסטון מתוך הנחה בעתיד תצמח להם טובת הנאה מכך. חברת "עמידר" איננה מבצעת את ההוראה.

קולק:

ל-94 משפחות הצענו השתתפות בשכר-דירה בסכומים שבין 200 ל-500 לירות לחודש. יש לא קיבל הצעתנו זו. ל-43 משפחות הצענו הלוואות בתנאי +3, דהיינו זלוואה בסכום של 90 אלף לירות בתנאי החזר של 230 לירות לחודש.

קנת:

אמרת של-94 משפחות הצעתם דירות בשכר-
דירה חודשי, האם הדירות היו בעיך?

מ. כהן:

צריך היה לחפש אותן. הצענו את העזרה שלנו.
זו היתה הצעה.

מ. קנת:

מזיעים לאדם לחפש דירה בשכירות ולעשות חוזה
על-חשבון ההתחייבות שלו משלמים לו סכום

ד. אלפנדר:

חודשי בין 200 ל-500 לירות.

מה עם דמי מפתח?

י. כהן:

מדובר על דירות ללא דמי מפתח. כשבאנו
עם ההצעה הזאת נשאלנו על-ידי ועד השכונה

מ. קנת:

מה יהיה כתום שנה אם יבוטל חוזה השכירות. התקשרתי עם המחלקה לטיפול
בקשיש, שבעירית ירושלים, וסוכם שכל מי שיהיה לו חוזה ויצטרך לפנות את
הדירה בגלל אי-חידוש החוזה - העיריה תדאג לשכן אותו בבית-מלון על-חשבונה
היא תדאג להעברת הרהיטים ותעזור בחיפוש דירה חדשה. מכיוון שאיש לא קיבל
את ההצעה הזאת לא נכנסנו ליתר פרטים.

כאמור, ל-43 משפחות הצענו הלוואות בתנאי

+3. על חלק מן האנשים נערכה חקירה כלכלית והתברר שיש ביניהם המרוויחים
4000 - 5000 לירות לחודש.

לצערי, יש קצת פיגור בביצוע הבנייה לזוגות
צעירים. זוגות צעירים זכאים, שנרשמו בשנת 1973 - אין לנו דירות שנוכל
להציע להם. עד לפני חודש היה לנו מה להציע ונתנו. יש עכשיו "חור" בתקשור
בקבלת הדירות.

מה הפתרון המוצע לזוגות צעירים?

מ. כהן:

במרבית המקרים דירות בשכר דירה. מי שנרשם
יותר מאוחר - רק הלוואה. מצבם של הזוגות

מ. קנת:

הצעירים באסבסטונים הוא כמצבם של יתר הזוגות הצעירים בירושלים. אלה
הזכאים לדירות בשכר דירה - אין לנו אמצעים להענות לכך.

איש איננו יכול לטעון שמתעלמים מן הבעיה
של האסבסטונים או שאין רואים אותה כבעיה

ד. אלפנדר:

המחייבת טיפול. בעיה זו עומדת על סדר היום שלנו זמן רב והסיכום שהתקבל
ב-25 באפריל הוא תוצאה של בירורים שבעקבותיהם הגענו לפתרונות שלא היו
מקובלים מקודם. לא רק התושבים דואגים לענין זה אלא גם ראש העיר וגם
מר קנת. הנקודה המרכזית בנושא זה היא המחדשה שכאן לא מספיק להציע לתושבי
פתרונות מקובלים ואיפה שהוא יש עמדה הקובעת ערך אחר לקבלת דירה למי שגר
באסבסטונים. נאלצנו ללמוד טכניקות שונות של משרד הקליטה כדי לנסות לפתור
את הבעיה.

צריך לזכור שאנחנו חיים במסגרת תקציבית

והחלוקה לקבוצות, כפי שציין אותן מר קנת, היא פחות או יותר השיטה בנושא
זה. קשה לקבל את ההצהרה, שלכאורה היא הגיונית, האומרת שצריך לחסל את
הבעיה וזהו. גם אנחנו סבורים שצריך לפתור את הבעיה אבל בשיטה שאפשר יהיה
לעמוד בה. לפי דיווחים של חברת "עמידר" נמצא שמתבצע תהליך של חיסול
האסבסטונים, אולי לא בקצב הדרוש אבל אף על פי כן בקצב טוב יותר משהיה
אי-פעם.

ש. כהן:
לאחר שנתקבלה ההחלטה על פירוק האסבסטונים המחפנים חתמנו, בחודש פברואר, חוזה עם קבלן אשר מפרק את הצריף המתפנה. בסך-הכל פונו 109. אין כאן הבחנה בין חצי אסבסטון ובין אסבסטון כפול ויתכן שחלק ממספר זה הם אסבסטונים כפולים. מפרקים גם חצי אסבסטון.

מ. אוחנה:
מתוך 425 המשפחות הגרות בשכונת האסבסטונים מצא מר קנת שאחד מרוויח כ-5000 לירות לחודש. אני מסכים שלא מגיע לו דבר אבל מה דינן של 424 המשפחות הנוותרות? בשכונת האסבסטונים יש 90 משפחות אשר מחזיקות בתעודת עולה מהשנים 1956-1957, הפכו אותן למקרים סוציאליים ומציעים להם דירה בשכר דירה. תושבים אלה הם היום קשישים - מי יחפש להם דירה? התשובה לשאלה זו הייתה: אתם, הוועד. המטרה של חברת "פרוזת" היא להכניס אותם הקשישים לבתי-אבות. אנחנו מבקשים שלקשישים המחזיקים בתעודת עולה יינתנו אותם תנאים שמקבלים קשישים המגיעים היום ארצה. הם זכאים לקבל אותן הטבות הניתנות לעולים חדשים, כי הם עדיין בבחינת עולים חדשים. קשישים אלה שרתו במילואים ובניהם משרתים בצה"ל, במה הם אשמים שהטיפול בענינם נמשך עשרים שנים וטרם בא על פתרון? הם מתגוררים באסבסטונים אלה במשך עשרים שנים, חורף וקיץ - ארבעים חורפים וארבעים קיציים. נכון, יש בשכונה גם קשישים בודדים שחובה ומצווה לעזור להם להכנס לבית-אבות אבל לא צריך להכליל בתוכם גם זוגות קשישים עם בן נלווה עובד, שלו אפשר להציע הלוואה. יחד עם זאת צריך לזכור שאין מי שיחזיר את ההלוואה שיקבלו ההורים הזקנים. הפתרון הזה טוב לזוג צעיר שהכנסתו למעלה מ-3000 לירות לחודש. לזוגות הצעירים באסבסטונים צריך להיות אותו פתרון כמו ליתר הזוגות הצעירים ואי-אפשר לתת להם זכויות יתר בגלל היותם באסבסטונים.

גם 27 המשפחות שהוצעו להן דירות בשכר-דירה חודשי מחזיקות בתעודת עולה. יש הפרדה.

מ. קנת: ביטלנו את ההפרדה.

מ. אוחנה:
צריך לשאול מה הסיבה שאנשים סרבו לקבל דירה שהוצעה להם, אולי היא לא התאימה לצרכיהם? ל-25 מתוך 27 המשפחות שהוצעו להם דירות בשכר-דירה חודשי יש תעודות רפואיות המוכיחות שהם אינם יכולים לגור בקומות עליונות. אילו הוצעה להם דירה מתאימה - היו מקבלים אותה. יש ולמשפחה המונה חמש נפשות מוצעת דירה של ארבעה חדרים ולמשפחה המונה חשע נפשות מוצעת דירה של שלושה חדרים. כיצד? הדירות בנווה יעקב קטנות מאלה שברחוב שטרן.

מ. קנת:
לרוב 27 המשפחות הוצעו דירות בנווה יעקב וסרבו לקבל.

מ. אוחנה:
האמת היא שאילו היו דירות בעין היינו מנסים ביחד למצוא פתרון, אבל המצב כיום הוא שלחברת "פרוזת" אין דירות. מוצעת חלוקה על הנייר בלבד, היכן הדירות? - אין דירות.

צריך גם לזכור ש-193 המשפחות שפונו פונו לא במשך שנה ולא במשך חמש שנים אלא במשך תקופה ארוכה למדי. הלוואי שיחפנו חמש משפחות בחודש, אבל האם בקצב כזה ניתן להגיע לפתרון מהיר?

מדובר על הלוואות בסכום של 95 אלף לירות כמקובל בתכנית +3. מחירה של דירה, בשעה שהתכנית הוצעה, לפני כשנה וחצי, היה 135 ל"י, לי למשל חסר היה סכום של 40 אלף לירות, מאין אקח אותו?

מ. אוחנה:
אם שמסתפק רק בהלוואה של משרד השיכון לא יוכל למצוא את הדירה המתאימה לתקן של משרד השיכון. לדוגמה, משפחה המונה חמש - שש נפשות, גודל הדירה צריך להיות כ-74 מ"ר. כיום אי-אפשר להשיג דירה בגודל כזה בסכום המוצע על-ידי משרד השיכון ומחירה בין 140 ל-190 אלף לירות, אם לא רוצים להפנות את המשפחה שוב לשכונת עוני נחשלת.

בזמנו הסתפקתי בהלוואה של 50 אלף לירות. בעיר גנים הין או דירות דו-משפחתיות בבית, בשכונת עיר גנים, במחיר של 70 אלף לירות. התחייבתי או להוסיף לדירה שני חדרים, תוך חצי-שנה, כדי שתתאים לתקן של משרד השיכון ולהגדילה מ-34 מ"ר ל-74 מ"ר, אבל הסדר זה לא ניתן לביצוע כי בחוזה עם משרד השיכון מדובר על דירה בגודל של 74 מ"ר בעת הביקור בה, בעת הרכישה. אם היו חורגים מהתנאים הנוקשים אפשר היה למצוא פתרונות. אפשר לרכוש דירה קטנה, במחיר של 80 אלף לירות, ולהרחיב אותה כדי שתתאים לתקן של משרד השיכון. כיום מחירה של דירה כזו, בבית דו-משפחתי, הוא כ-120 אלף ל"י, ושוב, אי-אפשר לרוכשן מפני שהן לא עומדות בדרישות התקן של משרד השיכון.

בהלוואה המוצעת על-ידי משרד השיכון, בסכום של 90 אלף לירות, אי-אפשר לעשות דבר. ל-90% מתושבי השכונה יש משכורת קבועה של 1,500 - 1,800 לירות לחודש. כיצד אפשר לעמוד בתשלומים חודשיים של 1000 לירות החזר הלוואה? ואם מדובר על הלוואה בסכום של 120 אלף לירות אפשר לחשב ולראות מה יהיו התשלומים החודשיים, כולל הריבית. יתר על כן, כדי לקבל את ההלוואה הזאת יש צורך בגיוסם של חמישה - שישה ערבים, מי יהיה מוכן לחתום ולערוב להלוואה כזו? ומעל לכל צריך לזכור, שאפילו נגזר שהפתרונות המוצעים הם אידיאליים - אין דירות.

ד. רוזיליו:
כאמור, אין מלאי של דירות עבורנו ונשאלת השאלה, במצב כזה של מחסור בדירות מדוע נותן למשרד הקליטה מאות דירות כל חודש בשעה שהוא טרם פרע את החוב שלו לכ-130 משפחות בשכונת האטכסטונים אשר עדיין מחזיקות בתעודת עולה. אני מבקש שתאלצו את שר הקליטה שיפרע את החוב שלו. מדובר בעולים שלחמו ושכלו בנים והם אינם דורשים אלא ארבע קירות.

ד. דדון:
בזמנו ניתנה לי הבטחה מחברת "פרזות". כאשר נערכה בדיקה נאמר לנו שתוך שלושה חודשים אפשר יהיה לקבל את הדירה אבל כעבור זמן, כנראה אחרי בדיקה יותר יסודית נאמר שטוב יהיה אם נקבל את הדירה כעבור שנה וחצי. אני מדבר על התחייבות של "איזורים".

מ. קנת:
בזמנו קיבלנו הבטחה אבל אחר-כך התברר שהדבר לא היו כפי שהובטח.

מ. אוחנה:
כיום היינו מסתפקים אילו היו אומרים לנו שבשנת 1977, לדוגמה, בית זה, דירה זו, תהיה שלי או של מישהו אחר מתושבי השכונה. אבל לצערי המצב איננו כך, אי-אפשר להצביע על דירות מפני שהן לא קיימות.

ד. דדון:
בקריית יובל נסתיימה בנייתם של שני בניינים גדולים אבל אנחנו לא מקבלים שם דירות.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: למי שייכים הבניינים?

למשרד הקליטה.

מ. קנת:

ד. דרון:
לפני ההפגנה פנינו מספר פעמים אל שר השיכון בבקשה שיקבל אותנו לשיחה והוא סרב. כך הוא נהג גם לגבי תושבי נווה יעקב, אבל אחרי הפגנה נתקיימה פגישה עם שר השיכון. צ'לאה שאלמלא הייתה ההפגנה לא הייתה מתקיימת הפגישה.

מ. אוחנה:
המסקנה אשר אפשר להסיק היא שרק אחרי הפגנות ניתנת תשובה. אנחנו שואלים: מדוע לא נקבל היום את מה שאנחנו עשויים לקבל מחר אחרי שנפגין כח? אין אנחנו רוצים בהפגנות, אנחנו מבקשים לפתור את הבעיות בדרכי נועם.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
מה אומרים אנשי משרד השיכון ביחס לעובדה שלחברת "פרזות" אין דירות פנויות? אולי אפשר להעמיד לרשות תושבי האסבסטונים חלק מן הדירות המיועדות למשרד השיכון?

ד. אלפנדרוי:
אנחנו לא יכולים לקבוע למשרד הקליטה סדר עדיפויות. יש לנו מגע שוטף אתם, בלי לפגוע בעקרונות שלהם. תמיד קל בשולחן אחד לפתור את הבעיה של הצד השני.

אנשי הוועד לחצו בזמנו שנקבע תאריכים. הדברים אינם נמצאים בשליטה מוחלטת שלנו. אם תהיה עליה ברור שהיכולת שלנו לקחת ממשרד הקליטה תהיה קטנה יותר. המטרה להגיע לכך שלחברת "פרזות" תהיינה דירות. מר קנת יודע שחלק מן הדירות המיועדות לא תהיינה פנויות אלא בעוד שנתיים. אני מסכים שצריך להגיע לפחות למצב שהאיש ידע שדירה זו או אחרת מיועדת לו. צריך להגיע למצב שבו נוכל לספק את מקסימום הדירות שאפשר.

ט. קולק:
במשך כל השנים תבענו ממשרד השיכון לחסל את שכונת האסבסטונים ולא לאכלס אסבסטון שמתפנה. יחד עם זאת אני מביין היטב כשזוג צעיר, שיש לו ילד, המתגורר עם הורים שאינם רוצים בו מגיעים לחברת "פרזות" ואומרים: יש במקום צריך ריק ונהיה המאושרים באנשים אם נוכל להתגורר בו. קשה לעמוד בפני מצב כזה.

ד. אלפנדרוי:
כיום זה לא קיים.

ט. קולק:
אני סבור שגם בעבר צריכים היינו להיות נוקשים עם כל הצער לגבי המקרה הבודד.

אנחנו חייבים לפתור את בעיית השכונה, שהיא אחת המעברות האחרונות שנותרו במדינה. מטביב לשכונה זו נבנו בניינים רבים והשטח שיפונה צריך להיות שטח ירוק ברובו ואולי רק על חלק ממנו לבנות, ואז הבנייה תהיה זולה יותר מפני שהתשתית מוכנה.

אני סבור שלתושבי האסבסטונים מגיעה התחשבות יתרה בגלל הסבל הרב שסבלו במשך שנים רבות. יחד עם זה אני מביין שאי-אפשר להתעלם ממה שקורה בירושלים. יש מקרים חמורים, אולי יותר מאלה של תושבי האסבסטונים, אבל אין ספק שכלל זה המקרה החמור ביותר.

כאן אני מרשה לעצמי לומר שגם תושבי האסבסטונים היו עקשנים וקשים. מדובר על סכומי החזר לא גדולים, 230 לירות לחודש, לצערנו, בקצב האינפלציה ערכו של הסכום הזה ילך וירד. ההלוואה איננה צמודה. זה אחד הנושאים שצריכים ללחוץ על התושבים שיהיו לירוקים לחלוטין על מנת להתחברות

ט. קולק:
בלי גמישות יתר מצד תושבי השכונה לא נוכל לזוז. לא נוכל לספק לכל הקשישים דירות של חדר וחצי. את הדין ודברים בנקודה זו ניהלנו פעמיים ושלוש אלא שהוועד עומד על שלו. למדינה אין אפשרות לחת זאת. אני תובע בשבילכם ממשרד השיכון אבל אתם צריכים לדעת שגם עליכם למתן את דרישותיכם, וכאשר תהיה הסכמה מצד חלק מן התושבים והדברים יתחילו לזוז, יראו זאת אחרים ויעשו אותו דבר והבעיה תחוסל, אבל כל עוד לא יתחיל קצב של תזוזה וכל עוד אתם תקשו ותתעקשו העניין לא יזוז.

כאן אני רוצה לומר: רבותי, אם תפגינו אני אבקש שישיבירו לכם את הראשים. אם תהיה הפגנה - לא תקבלו דבר. אני מתנגד שניכנע להפגנות. עליכם לדעת שמי שמפגין - יש בעירייה הוראה - להוריד את התיק שלו לתחתית הערימה.

ד. אלפנדרי:
אשר לטענת אנשי הוועד בקשר לנוקשות של משרד השיכון לתקן שנקבע. אני מוכן לקבוע, כיושב-ראש הוועדה העליונה של התכנית, שבכל מקרה שיש בעיות מיוחדות נבדוק כל עניין לגופו. קבענו מינימום של ששח לדירה כדי שמי שמקבל הלוואה של 100 אלף לירות לא יתפנה לרכוש לעצמו דירה קטנה מחשש שאז נעשה שגיאה, אדע לרכוש דירה קטנה במטרה להגדיל אותה אבל לא יעמוד בהתחייבותו וכעבור כמה שנים יהיה שוב צרכן של משרד השיכון ויבקש עזרה נוספת.

ט. קולק:
כל מקרה שעלול היה להישבר בגלל סכום של 10,000 - 15,000 לירות אבל נמצא פתרון מתאים פתרנו את הבעיות.

מ. קנת:
יש מקום להדגיש כי ההלוואה הניתנת קטנה למעשה בסכום של 15,000 לירות שהם מענק ולפיכך גם סכום ההחזר קטן יותר. ועד התושבים יודע על כך.

ה. זיידל:
האם זה מענק או שזו הלוואה עומדת?

מ. קנת:
זה מענק. במקרה זה עשו את המקסימום.

מ. אוחנה:
זה לא המקסימום, זה כלל בירושלים.

מ. קנת:
בשביל הקשישים יש, אם כי עדיין לא בשלבי גמר, 15 - 20 דירות של חדר וחצי. הדירות הן בשלבי שיפוץ ותוך חודשיים - שלושה יכנסו אליהן קשישים תושבי שכונת האסבסטונים. אינני יכול עדיין להזמין את האנשים לחתום על חוזים אבל הדירות נרכשו והן מיועדות להם.

ט. קולק:
אני רוצה להדגיש כאן כי שכונת נווה יעקב עתידה להיות שכונה יפה, אם כי אני יודע שהשם שהדביקו לה עד כה איננו טוב אבל אני מקווה שנתגבר על כך. מתחילים לבנות שם בית-ספר, בתי-כנסת, מרכז קהילתי וכו'. אגב, זה מזכיר לי סיפור: נזדמן לי פעם לנסוע עם נהג מונית שסיפר לי שהוצע לו לקנות דירה ברמת אשכול והוא סרב בגלל ריחוקו של המקום. לשאלתי היא הוא גר היתה תשובתו: בקריה-יובל.

מ. כהן:
אני מודה ליושבת-ראש הוועדה שהקדימה והעמידה נושא כאוב זה לדיון. ביקרתי במקום, שהוא נגע לירושלים, לא מבחינת התושבים אלא מבחינת תנאי הדיור, נגע שחובה

יש לי טענות למשרד השיכון על שלא השכיל לבנות דירות של חדר וחצי שתהיינה מיועדות לקשישים. קומות הקרקע אינן מנוצלות, הזוגות הצעירים אינם רוצים לגור בדירות שבקומת קרקע ואת השטח הזה צריך היה לנצל לבניית דירות של חדר וחצי לקשישים. אילו היו בונים בשיכונים הציבוריים דירות לקשישים היה זה הפתרון הטוב. הפתרון המוצע איננו בר-ביצוע. אי-אפשר לשלוח קשישים לדירה בשכר דירה כאשר כעבור שנה יהיה צורך לפנותה או שהם יעמדו בפני תופעה של העלאת השכר החודשי. אין זה פתרון של קבע כי דירה בשכירות היא בבחינת דור ארעי. לדעתי, אסור לקבל את הפתרון המוצע. גם הפתרון המוצע להורים ולבן גלווה איננו טוב, כי הבן מתחתן וכבר נאמר: ועזב איש את אביו ואת אמו והלך ודבר באשתו.

אם מדברים על גמישות, מדוע מי שמצא דירה קטנה לא יקח אותה אם הוא מתחייב להרחיבה? אפשר לשחרר את ההלוואה לקבלן ולא לדייר. לקבלן יהיה ענין עם משרד השיכון.

ד. אלפנדר: זה קיים כיום בכללי התכנית.

ס. אוחנה: אבל זה לא היה קיים לפני שנתיים.

ד. אלפנדר: זה קיים הרבה קודם.

ס. אוחנה: היום דירה כזו מחירה מגיע ל-160 אלף לירות.

ס. כהן: אם הסידור שציינתי אותו קיים, אני מברך על כך. תמיד צריך לנסות למצוא דרך גמישה לפתרון הבעיות.

ענין הערבות מהווה בעיה חריפה ביותר. מי יהיה מוכן לערוב להלוואה של 40 אלף לירות?

הי"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: האם יש לך הצעה אחרת?

ס. כהן: בעיריית חיפה, העירייה היא הערבה.

מר קנת ציין מקרה אחד או שניים המרויחים יפה. ברור שאלה אינם זכאים לשום הטבות והקלות. אם מדובר במקרה בודד, אפילו לא הייתי מזכיר אותו.

אינני מוכן לקבל את הביטוי של ראש העיר שהוא ישבור ראשיהם של מפגינים.

ס. גז: אנחנו הרגלנו את הציבור להאמין שבכך אפשר לקבל מה שדורשים.

ס. סולק: אני התכוונתי להפגנות אלימות.

ס. כהן: היו מקרים שהובאו לפני בית-המשפט והשופט ציין שהיו מקרים שהיתה סחבת והפתרון נמצא רק אחרי הפגנה. אנחנו צריכים להאמין שאנשים אינם מפגינים מתוך תענוג. אנשים מפגינים מתוך מצוקה נפשית. אינני מסכים להפגנות אלימות אבל אינני מוכן לקבל ואינני מקבל את הביטוי של ראש העיר.

שמענו לאחרונה שיש מלאי של דירות ומשרד השיכון רכש דירות שונות מחברות בנין. אינני יודע אם זה המצב גם בירושלים.

ס. סולק: גם בירושלים. אנחנו תובעים חלק מן הדירות.

ס. כהן:
אם זה המצב, בוודאי אפשר למצוא כמה פתרונות
לזקוקים לכך. לצערנו, אין עליה, הלוואי
והיתה, אבל במצב הנוכחי נראה כאילו אין תיאום בין משרד הקליטה ומשרד
השיכון. אני מצטער שנציג משרד הקליטה איננו כאן. לדעתי, אפשר היה לקבל
חלק ממלאי הדירות שברשות משרד הקליטה.

אינני מקבל את העובדה שאנשים הזקוקים מטרבים
לקבל דירה מפני שהיא לא מוצאת חן בעיניהם. הייתי בשכונת נווה יעקב. אילו
הייתי יכול לקבל שם דירה באותם תנאים המוצעים כאן - הייתי מקבל אותה.

ד. אלפונדרי: יש שם דירות למכירה חופשית, וקונים אותן.

ס. כהן:
צריך למסור את הדירות לזכאים לדירה, לפני
שמוכרים אותן בשוק החופשי. אני מניח שאילו
תושבי שכונת האטבסטונים היו יודעים על תכנית לפתרון הבעיה, אפילו לטווח
של שלוש שנים, הם היו שקטים יותר.

באטבסטונים גרות משפחות שלהן עשרה ילדים.
אני זוכר שהיתה במקום דליקה של קוצים, אני יכול עכשיו לומר שאני מצטער
שלא נשרפו אז אטבסטונים, כסובן בלי לגרום חלילה נזקים ופגיעה בגוף.

בזמנו היתה טעות באכלוסם של אטבסטונים
מתפנים. אני שמח שנוהג פטול זה פסק.

י. כהן:
אני נעשיתי מודע לבעיה דווקא באמצעות
ההפגנה שהתקיימה בזמנו ליד הכנסת. אחרי
אותה הפגנה ביקרתי בשכונה והופתעתי לראות שקיימת שכונה כזו בלבן של
ירושלים, שכונה המשתרעת על שטח נרחב כשמסביב הכל בנוי. התפלאתי כיצד
אין לעירייה אינטרס כלכלי לפנות את האנשים ולהשתמש בשטח שיפונה. הכשרתה
של שכונה חדשה, כמו נבי סמואל, למשל, עולה מיליוני לירות כיצד קרה
שבמשך כל השנים לא היה אינטרס כלכלי לפנות את השכונה הזאת?

הדעת איננה טובלת מצב שיש כיום משפחות
שעלו ארצה לפני שנים ועדיין מחזיקים בתעודת עולה ולא זכו לפתרון נאות,
בעיקר כשמסביב יש דירות פנויות המיועדות לעולים. קודם כל צריך להיות
ברור שהעולים אשר הגיעו ארצה לפני חמש - שבע שנים זכאים לפתרון לפחות
כמו עולה שהגיע אתמול. מה שקרה לתושבים-עולים אלה הוא עוול שאין לו
תקדים והמלצתנו צריכה להיות למצוא להם פתרון ללא דיחוי.

גם אני אינני מקבל את הדיבור של התושבים,
ששכונה זו או אחרת איננה מוצאת חן בעיניהם למקורים. בירושלים נבנות
שכונות חדשות ויפות. אני סבור שמי שיסרב לקבל דירה במקום מסויים צריך
להימחק מרשימת הזכאים.

הפתרון המוצע של בן נילווה להוריו איננו
טוב, כי הבן עתיד לשאת אשה ולעזוב את הבית.

ס. כהן:
אנשי עדות המזרח יסרבו לקבל כפתרון כניסה
לבית-אבות.

ס. שרת:
הדברים אינם קשורים. יש דאגה לבן בנפרד
ויש דאגה נפרדת להורים.

י. כהן:
צריך להיות ברור כי בסכום של 95 אלף לירות
אי-אפשר לרכוש דירה בירושלים. המחיר המינימלי
הוא 170 אלף לירות. אני מבין שלרוב התושבים אין כסף לרכוש דירות כאלה
והפתרון המוצע הוא בבחינת חול בעיניהם. אם התושבים מוכנים להכנס
לדירה קטנה ומתחייבים להרחיבה. צריך להסתכו ולתת להם את האפשרות הזאת.

אולי יש מקום לחשוב על חלוקת דירות גדולות
לשתי משפחות של קשישים.

י. כהן:

אני מאמין שאם נתחיל לחטל את הבעיה
בקצב מתאים היא תלך ותתחטל מעצמה.

ס. אונגנה:

נשמעה כאן הטענה כאילו תושבי שכונת
האסכסטונים סרבו לקבל דירות בנווה יעקב.
רבותי, בסך הכל הוצעו ארבע דירות בנווה יעקב ועל אלה קפצו עשרים-וארבע
משפחות. האם מקרה זה יש בו כדי להוכיח שאנשים מסרבים לעבור לנווה יעקב?
אבל צריך לזכור שאם לוקחים את שכונת האסכסטונים ומעבירים אותה לנווה
יעקב - הורסים בכך את נווה יעקב. פתרון יעיל יהיה אם תועבר לנווה יעקב
משפחה אחת או שתיים משכונת האסכסטונים והיא תאוכלס בגלוק שיהיו בו גם
זוגות צעירים וגם עולים חדשים. ועוד: האם רק נווה יעקב היא שכונה חדשה
הנצחית מסביב לירושלים? מה עם ארמון הנציב, גילה וכו'?

ס. קנת:

קיבלתם דירות גם שם וגם ברחוב שטרן.

ס. אונגנה:

אתה מציע עשר יחידות דור לארבע-מאות
משפחות. אנחנו מוכנים לעזור, לרוץ וללחוץ
על האנשים שיקבלו את הפתרונות המוצעים, אבל תנו את הדירות. אני מוכן
לעבור לנווה יעקב אבל נאמר לי שמשפחתי גדולה ואילו הדירות בנווה יעקב
סיועדות לזוגות צעירים.

ס. קנת:

בגלל בעיות אכלוס שהיו סוכם שבתקופה
הקרובה צאללס במקום רק זוגות צעירים,
כולל זוגות צעירים מן האסכסטונים.

ל. דיציאן:

כמה זוגות צעירים יש אצלכם?

ס. אונגנה:

115.

ס. קנת:

72.

ס. אונגנה:

אשר להלוואות: אני מציע שחברת "פרזות"
תרכוש את הדירה ובמסגרת שכר הדירה מצטיף
כדי שהכל ייכלל בשטר אחד. זאת אומרת,
סכום מסויים, נניח 200 לירות, שהדייר ישלם לחברת "פרזות".

ס. כהן:

זה לא טוב, כי אז הרכוש איננו שייך לדייר.
אינני מציע לך להציע הצעה כזו.

ס. אונגנה:

יש נוהל שדייר המקבל דירה בשכר דירה
חודשי זכאי לרכוש אותה כעבור שלוש שנים.

ס. קנת:

הסדר זה קיים רק לגבי עולים.

ס. אונגנה:

אנחנו נענשים מפני שאנחנו שומרים על
הצריף, כי מה היה הקושי לשרוף אותם
או לא לתקן אותם אחרי השטפונות בחורף?

בהצעה של חברת "פרזות" מדובר על הלוואות
בסכום של עד 60 אלף לירות לבודדים צעירים. מה אפשר לעשות בסכום זה?

ס. כהן:

האם אי-אפשר לקבל דירות בדמי מפתח?

אפשר, אבל בסכום כזה שוב מכוון האישי לשכונו עוני, ב"נחלאות" או בשכונת הבוכרים.

ס. ארזנה:

שמעתי שבסכום של 70 אלף לירות אפשר לקבל דירה בדמי מפתח ברחוב רמב"ם.

ס. כהן:

אבל לא הוצעה לנו אפילו דירה אחת.

ס. ארזנה:

נאמר שמי שמעוניין בכך, יש לנו פקיד-אשר יחפש את הדירה.

ס. קנת:

כשנסצאת דירה - היא איננה מתקבלת.

ד. דרור:

כדי שלא יקנו דירה בלתי-מתאימה.

ס. קנת:

בסכום המוצע אפשר לקבל דירה רק בשכונות פחות טובות.

ס. ארזנה:

אם תיתן לי רשימה של אנשים אשר מוכנים לקבל את הסכום של 60 אלף לירות - אני מוכן למצוא לו דירה טובה במקום טוב, בדמי מפתח. אני מוכן לקבל רשימה של עשרים משפחות אשר מוכנות לקבל הלוואה ותוך חודש אמצא להם דירות בדמי מפתח, לא במקומות המיועדים להריסה.

ס. קנת:

מר קנת דיבר על מענק, האם כל תושב ירושלים מקבל מענק כזה?

ס. ארזנה:

לא. יש הסדר עם משרד השיכון שכל תושב בשכונת האסבסטונים אשר מקבל הלוואה במסגרת התכנית +3, 15 אלף מטכום ההלוואה של 95 אלף לירות הם מענק.

ס. קנת:

אני סבור שהמענק הזה הוא זכות ולא חסד.

ס. כהן:

אם תושב האסבסטונים איננו מקבל את ההלוואה האם גם אז יהיה זכאי למענק?

היו"ר ש. ארזלי-אלמוזלינו:

אין לי תשובה.

ס. קנת:

אי-אפשר לקחת שני דברים ולומר: אני רוצה מתכנית זו את זה, ומתכנית זו - את זה.

ד. אלפנדר:

מי שרוכש דירה בכוחות עצמו, ללא הלוואה, האם הוא זכאי לקבל את המענק?

י. כהן:

אם זו דירה שלא בשיכון הציבורי - הוא יכול לעשות זאת. אבל אי-אפשר לקבל שתי טכניקות

ד. אלפנדר:

של סיוע.

אם, נניח, תושב האסבסטונים רוכש דירה אצל הקבלן עובדיה לוי - הוא זכאי לקבל את המענק

ס. קולק:

זה בסדר.

ד. אלפנדר:

ואם מצא דירה בדמי מפתח?

ס. כהן:

אם אדם זכאי לסיוע במסגרת התכנית +3, מותר על ההלוואה - הוא זכאי לקבל את המענק.

ד. אלפנדר:

ד. כהן: מה דינו של בודד שאינו זכאי לסיוע במסגרת התכנית +3?

ס. סנת: כל תושב בשכונת האקסטרניס זכאי לסיוע במסגרת תכנית +3.

ד. דרון: זאת אומרת שלכולם מגיע סכום של 15 אלף לירות.

ס. סנת: אם התושב מתפנה בכוחות עצמו - הוא זכאי.

י. כהן: אם הוא לא פונה לשיכון ציבורי - הוא זכאי.

ד. פיאמנטה: נניח שאני גר בדירה של חברת פרזות ומשלם שכר דירה. אני רוכש את הדירה ב-60% מערכה, אבל מחברת עמידר אני מקבל רק 20%, מדוע השוני?

ס. סנת: אינני יודע מה הנוהלים בחברת עמידר. אני יודע שהרבה הסדרים שהיו קיימים שם בוטלו מזמן. מי שרוצה לרכוש דירה של חברת פרזות מקבל אותה בתנאים מסויימים. מועצת המנהלים קובעת את התנאים של מכירת הדירות. אינני יכול לתת שום התחייבות ללא מועצת המנהלים. מה יש בחברת עמידר - אינני יודע.

ד. אלפנדר: אדם הרוכש לרכוש את הדירה שהוא גר בה צריך לשלם 20% במזומן בתנאי שהלוואה לא תעלה על 100 אלף לירות בירושלים ו-90 אלף לירות בשאר חלקי הארץ.

ס. גז: האם נזקפים לזכותו הסכומים ששילם במשך השנים כשכר דירה?

ד. אלפנדר: לא. לכאורה יש שני כללים שונים לגבי דיירים הגרים בתנאי שכירות. הכלל של חברת פרזות מדבר על 40% במזומן וזה של חברת עמידר - על 20% במזומן. אני מציע שהדבר ייבדק. אני חושב שעקרונות התנאים צריכים להיות זהים.

ד. רוזילין: הנקודה העיקרית היא פתרון הבעיה של המשפחות הגדולות והמשפחות המחזיקות תעודת עולה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: אני מרוצה שיכולנו לקיים את הדיון בהשתתפות כל הגורמים הנוגעים לענין.

כולנו תמימי דעים בצורך הדחוף לפתור את בעיית שכונת האקסטרניס בירושלים. טוב ששמענו מראש העיר שהוא מבקש לפתור את הבעיה במהירות האפשרית. הוא הוסיף וציין שבגלל הטבל שמבלו תושבי השכונה יש צורך שתהיה בהם התחשבות יתרה. אני מרוצה שגם משרד השיכון מוכן לגלות גמישות לפתרון הבעיה. טוב שיש חלוקה של האוכלוסיה במקום, מפני שלגבי קבוצות שונות יש צורך בפתרונות שונים. גם מתושבי השכונה, גם מהגורמים המספלים בפתרון הבעיה, אנחנו מבקשים לגלות גמישות ושיתוף פעולה לגבי הפתרונות המוצעים. מסתבר שמאחר שהתושבים לא היו מוכנים להענות לחלק מן הפתרונות הם יצאו פפסידיים. אילו היו מקבלים בזמנו את הפתרונות - הם היו נמצאים כיום במצב יותר טוב. כל חודש וכל שנה שעוברת מקשים על הפתרון והתנאים נעשים קשים יותר. אנחנו דורשים שייעשה מאמץ משותף ותהיה גמישות גם מצד התושבים מפני שלא יתכן רק לדרוש. אם הוצעו בזמנו ארבע דירות בנווה יעקב - צריך היה לקבל אותן, כי מחר יהיו עוד שלוש דירות במקום אחר, ועשר דירות במקום שלישי.

היו"ר ש. ארבל-אלמון זלינו: הדברים ששמענו היום הם חשובים להבהרת הנקודות שלא היו ברורות.

אשר לקשישים: לא הייתי פוסלת את הפתרון של בית אבות, אבל לצערנו אין מקומות פנויים בהם.

אני מבינה שכאשר מדובר בזוג קשיש עם בן מדובר בשני פתרונות - לזוג הקשיש ופתרון לבן.

ס. אוחנה: את הבעיה מהווה הזוג הקשיש שמציעים לו דירה בשכר חודשי ומבקשים שהוא יחפש את הדירה.

ס. קולק: כמעט ולא ניתן לחלק דירה גדולה. לפעמים אפשר למצוא פתרון למשפחה של 10 נפשות ואין פתרון למשפחה של 12 נפשות. לפני כחמש שנים הובטח לבנות דירות של חמישה חדרים. עד היום לא נבנתה דירה של חמישה חדרים.

ס. קנת: מהפרוגרמה של שנת 1974 לא בוצע שום דבר.

ס. קולק: אנחנו נלחמים על דירות קטנות. קשה לחלק דירה גדולה.

היו"ר ש. ארבל-אלמון זלינו: האחריות לגבי המשפחות המחזיקות עדיין בתעודות עולה רובצת על מצפוננו. לא יתכן שמשפחות עולים אשר שוכנו בשיכונים ארעיים נשארו שם שנים כה רבות. עכשיו משרד הקליטה איננו יכול לשמש להם כתובת, אלא זה ענין למשרד השיכון. אי-אפשר שנסלח לעצמנו בענין זה. עולה יוצא מאחריותו של משרד הקליטה בתום שלוש שנים מיום שהגיע ארצה והכתובת ביום היא משרד השיכון.

כולנו כואבים את ההאטה שחלה בקצב העלייה. הלוואי ונזכה להפתעה טובה בנושא זה. מכל מקום, יש מקום לבקש ממשרד השיכון לבדוק את הנושא של מלאי הדירות הריקות, כמה אפשר לקבל כדי למוסרם לעולים ותיקים יותר.

שמענו שמשרד השיכון רכש דירות מחברות ציבוריות. כמה דירות כאלה יש בירושלים וכמה אפשר להעמיד לרשות הענין שאנחנו דנים בו?

ד. אלפנדר: בירושלים רוכשים את כל הדירות ואינני חושב שרכשנו דירות.

ס. קולק: אם היינו יכולים לקבל דירות לאלה המחזיקים בתעודות עולה היה יורד מספר הבעיות בשמונים. ההמלצה בנקודה זו היא חשובה ורצוי שהיא תתבצע.

אסור לנו להתעלם מן העובדה, שאם כי לא מצאנו פתרון לכולם ירד המספר מ-450 ל-220. אני מבין, יחד עם זאת, שכל זמן שהיה במקום אפילו משפחה אחת - הענין הוא כאוב. אם נצליח למצוא פתרון למחזיקים בתעודות עולה - היה המספר של 220 יורד ל-150. אם תהיה גמישות מצד החושבים - גם בעשרה פתרונות יש משום תזוזה ובמסך שנה היינו מביעים לירידה נוספת.

ד. אלפנדר: אני מציע שלא נראה את הבעיה של המחזיקים בתעודות עולה כדבר פשוט, כי יש מספר בעי יש כאלה שמחזיקים בתעודת עולה אבל ההיסטוריה מדוע לא קבלו פתרון היא סובייקטיבית. לא תמיד יכול להיות המצב פשוט כאילו כל מי שיש לו תעוד

לקשישים

ד. אלפנדר:

אם הפתרון במשרד הקליטה/כיום הוא תשלום של 250 לירות לחודש כשכר דירה - זה הפתרון שניתן לתת אותו היום ואי-אפשר לחזור אחורה ולומר שהפתרון היום צריך להיות של מה שהיה בעבר.

ט. קולק:

הם צריכים לקבל מה שמקבל כיום עולה היורד מן המטוס.

ס. גז:

לדעתי, אסור לשחרר את משרד הקליטה מהתחייבותו כלפי העולים. אם משרד הקליטה לא סילא בזמנו את התחייבותו - הוא חייב למלאה היום.

ד. רוזיליו:

הגעתי ארצה בהיותי בן 24 והופניתי לאסמסטונים. על כל תעודת עולה כתוב: אוכלס'באסמסטונים. אז נאמר לנו: אתם רואים, בשולי הגבעות בונים בשבילכם דירות. אבל אחרי סלחמת ששת הימים נמסרו הדירות לעולים אחרים ולא לנו.

ס. קנת:

אני מצטרף למשאלה שהועדה תפעל במשרד בקליטה כדי שיכיר בעולים שלא קיבלו דירות.

הי"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

מדוע שנפנה לכתובת שאיננה כתובת בשבילנו? משרד הקליטה איננו מכיר היום בעולים שהגיעו ארצה בשנות החמישים והשישים. בתום שלוש שנים מיום הגיע העולה ארצה - הוא איננו שייך למשרד הקליטה. אני מבקשת שמשרד השיכון יסכם את הדברים עם משרד הקליטה. כל מי שיש בידו תעודת עולה, המתגורר כיום בשכונת האסמסטונים, והובטחה לא דירה שלא קיבל אותה - אנחנו חייבים לספק לו דירה הולם כמו לעולים חדשים.

ד. אלפנדר:

אני מסכים שאל לנו לחפש כתובות אחרות. יש לנו יחסי עבודה תקינים עם משרד הקליטה. יש צורך לברר אם האנשים המחזיקים בתעודות עולה אמנם לא הוצע להם פתרון. בכל מקרה צריך לשקול את הדברים לפי מצבה של המשפחה כיום.

הי"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

צריך לברוק את ענין הערבים. אולי ניתן לנהוג כפי שנוהגת עיריית חיפה.

ד. אלפנדר:

עד כה הדרך להבטיח את כספי המדינה היא באמצעות ערבים להלוואות. דק במקרים בודדים נתנו ערבות של המדינה. אנחנו בודקים את האפשרות להקטין אולי את מספר הערבים וכן את הדרך של ביטוח ערבים. הערבות דרושה לניהול השוטף של גביית החובות בלי שיהיה צורך לפנות את הדייר. בדברי אלה אין לראות מסום התחייבות, אלא הדברים נבדקים.

הי"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

הוזכרו כאן הפגנות. אני יודעת שבמדינה דמוקרטית הכל מותר. אבל אם יש הלך רוח כאילו רק מי שדופק על השולחן זוכה, אני חייבת להדגיש שהגישה של ועדת העבודה איננה כזו. במשך כל השנים שאנחנו מטפלים בנושאים שונים לא קיבלנו באהדה ולא התחייסנו בחיוב לספגנים אלא להיפך. אנחנו עושים כדי לעזור לאלה שטענותיהם צודקות כדי למצות את זכויותיהם ולמנוע אי-צדק. לעומת זאת נהגנו בקשיחות לגבי אלה שנקטו באלימות.

כשם שליבנו היום את הסוגיות ואת השאלות

השונות, נמשיך בדרך זו של שותפות גם להבא כדי שנוכל להיות עדים שתוך השנים הקרובות תימחק השכונה הזאת מספת ירושלים.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: אנחנו קוראים לגורמים הנוגעים בדבר לעשות משנה מאמץ כדי למצות את ההצעות השונות שהועלו כאן. אנחנו נדרוש לפרעון את השטרות שדובר עליהן כאן על-ידי ראש העיר, מר קולק ומר אלפנדרי ונעקוב אחרי הביצוע. גם מן התושבים אנחנו מבקשים במישות יתר.

נציגי השכונה ישבו עם אנשי חברת "פרזות" ועם אנשי חברת השיכון כדי למסס את הדברים שהושמעו כאן.

אני מציע שבעוד כששה חודשים נקבל דיווח

על ההתפתחות.

הישיבה נועלה בשעה 10.45.